

DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2020.7.3.15>

PROBLEMATYCZNE KWESTIE USTALENIA UCZESTNIKÓW PRZESZUKANIA

Yana Koniushenko

*kandydat nauk prawnych, docent,
docent Katedry Postępowania Karnego
Narodowej Akademii Spraw Wewnętrznych (Kijów, Ukraina)
ORCID: 0000-0003-4988-0793
e-mail: Yakoniushenko@ukr.net*

Adnotacja. W artykule ustalono, że uczestnikami przeszukania są następujące osoby: a) śledczy, prokurator; b) ofiara, podejrzany, obrońca, przedstawiciel; c) inni uczestnicy postępowania karnego, a w szczególności dwoje świadków przybranych; d) biegły; e) osoby, których prawa i uzasadnione interesy mogą zostać ograniczone lub naruszone. Obowiązek wykonania postanowienia o zezwoleniu na przeszukanie mieszkania lub innej własności danej osoby spoczywa na śledczym lub prokuraturze. Przeanalizowano możliwość zaangażowania pracowników operacyjnych w przeszukanie poprzez: 1) udzielenie śledczym polecenia jednostce operacyjnej do przeprowadzenia przeszukania; 2) prowadzenie przeszukania przez śledczego, prokuratora wraz z pracownikami operacyjnymi. Uznaje się, że w przeciwieństwie do ustalonej praktyki, która jest obserwowana przez długi czas, ani pierwsza, ani druga forma zaangażowania pracowników operacyjnych w przeszukanie jest nielegalna. Koncentruje się na problematyce niedopuszczenia adwokata/obrońcy do przeprowadzenia przeszukania. Stwierdzono, że takie działania śledczego, prokuratora naruszają konstytucyjne prawo osoby do obrony.

Słowa kluczowe: Kodeks Postępowania Karnego Ukrainy; działania śledcze (poszukiwawcze); przeszukiwanie; śledczy; prokurator; pracownik operacyjny; obrońca.

PROBLEM ISSUES OF DETERMINATION OF SEARCH PARTICIPANTS

Yana Koniushenko

*Candidate of Law, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Criminal Procedure
National Academy of Internal Affairs (Kyiv, Ukraine)
ORCID ID: 0000-0003-4988-0793
e-mail: Yakoniushenko@ukr.net*

Abstract. It is determined in the article that the following persons are participants in the search: a) investigator, prosecutor; b) victim, suspect, defense lawyer, representative; c) other participants in criminal proceedings, and in particular, two attesting witnesses; d) specialist; e) persons whose rights and legitimate interests may be limited or violated. The duty to comply with the decision on permission to search a home or other possession of a person is vested in the investigator or prosecutor. The article analyzes the possibility of involving operational officers in a search by: 1) providing an investigator with an order to an operational unit to conduct a search; 2) conducting a search by an investigator, a prosecutor, together with operational officers. It is recognized that, contrary to the established practice, which has been observed for a long time, neither the first nor the second form of involving operational officers in a search is illegal. Attention is focused on the problem of preventing a lawyer/defense attorney from conducting a search. It was stated that such actions of an investigator, a prosecutor violate the constitutional right of a person to defense.

Key words: Criminal Procedure Code of Ukraine, investigative (search) action, search, investigator, prosecutor, operational officer, defender.

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ УЧАСНИКІВ ПРОВЕДЕННЯ ОБШУКУ

Яна Конюшенко

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри кримінального процесу
Національної академії внутрішніх справ (Київ, Україна)
ORCID ID: 0000-0003-4988-0793
e-mail: Yakoniushenko@ukr.net*

Анотация. У статті визначено, що учасниками обшуку є такі особи, як слідчий, прокурор; потерпілий, підозрюваний, захисник, представник; інші учасники кримінального провадження, зокрема двоє понять: спеціаліст; особи, права та законні інтереси яких можуть бути обмежені або порушені. Обов'язок виконати ухвалу про дозвіл на обшук житла чи іншого володіння особи покладено на слідчого чи прокурора. Проаналізовано

можливість залучення оперативних працівників до обшуку шляхом надання слідчим доручення оперативному підрозділу на проведення обшуку; проведення обшуку слідчим, прокурором разом з оперативними працівниками. Визнано, що всупереч усталеній практиці, яка спостерігається тривалий час, ані перша, ані друга форми залучення оперативних працівників до обшуку не є незаконними. Акцентовано увагу на проблематиці недопущення адвоката/захисника до проведення обшуку. Констатовано, що такі дії слідчого, прокурора порушують конституційне право особи на захист.

Ключові слова: КПК України, слідча (розшукова) дія, обшук, слідчий, прокурор, оперативний працівник, захисник.

Вступ. Проблематика проведення обшуку житла чи іншого володіння особи завжди привертала увагу науковців з огляду на потенційну можливість порушення гарантій недоторканості житла, закріплених у ст. 30 Конституції України, ст. ст. 13, 233 КПК України. Обшук є однією зі слідчих (розшукових) дій, під час проведення якої особа зазнає обмежень права на недоторканість житла, права на свободу, права на недоторканість власності. Окреслене зумовлює необхідність чіткого законодавчого визначення підстав проведення обшуку житла чи іншого володіння особи, порядку дій слідчого, прокурора під час їх проведення, закріплення дієвих гарантій прав особи.

Правова визначеність у питаннях обмеження прав людини забезпечує дію верховенства права у кримінальному провадженні. Втручання у сферу прав людини може визнаватися законним лише тоді, коли воно передбачено законом, здійснюється з легітимною метою і є необхідним у демократичному суспільстві. Проте вивчення матеріалів кримінального провадження, проведений аналіз слідчо-судової практики свідчать про те, що порушення права на недоторканість житла є непоодинокими.

Потреба у закріпленні оптимальної моделі унормування обшуку, яка б, з одного боку, враховувала інтереси суспільства щодо забезпечення швидкого та повного розслідування, а з іншого боку, сприяла недопущенню порушень прав особи, у житлі якої проводиться обшук, зумовила неодноразові зміни положень КПК України у цьому питанні. Так, протягом 2012–2020 рр. до ст. ст. 233, 234, 236 КПК України вносились зміни Законами України від 13 травня 2015 р. № 394-VIII, від 10 листопада 2015 р. № 769-VIII, від 16 листопада 2017 р. № 2213-VIII, від 3 жовтня 2017 р. № 2147-VIII, від 22 березня 2018 р. № 2367-VIII, від 4 жовтня 2019 р. № 187-IX, від 17 червня 2020 р. № 720-IX (Кримінальний процесуальний кодекс України, 2012). Така законодавча «активність» щодо удосконалення процедури обшуку не засвідчила усунення практичних проблем. У своїй діяльності слідчі, прокурори продовжують зіштовхуватися з прикладними питаннями, одним із яких є визначення кола учасників обшуку.

Основна частина. Проблематика здійснення обшуку є доволі об'ємною та охоплює значне коло питань. Після прийняття у 2012 р. КПК України різним аспектам проведення цієї слідчої (розшукової) дії присвятили свої дисертаційні праці М.В. Комарова, яка дослідила правові та організаційні засади обшуку у кримінальному провадженні (2019 р.) (Комарова, 2019); А.О. Нечваль, яка розкрила тактику обшуку в житлі та іншому володінні особи (2019 р.) (Нечваль, 2019). Правозабезпечувальні аспекти здійснення цієї дії висвітлювала І.В. Вегера-Іжевська у дисертації з теми «Забезпечення права на недоторканність житла чи іншого володіння особи в кримінальному провадженні» (2018 р.) (Вегера-Іжевська, 2018). Беручи до увагу напрацювання зазначених науковців, спробуємо розкрити питання щодо визначення кола учасників проведення обшуку.

Мета статті полягає у визначенні учасників обшуку, зокрема можливості залучення оперативних працівників до його проведення.

Результати. Згідно з положеннями ч. 1 ст. 236 КПК України, учасниками обшуку є такі особи, як слідчий, прокурор (виконують ухвалу про дозвіл на обшук житла чи іншого володіння); потерпілий, підозрюваний, захисник, представник; інші учасники кримінального провадження (зокрема, двоє понятих); спеціаліст; особи, права та законні інтереси яких можуть бути обмежені або порушені (наприклад, власник житла чи іншого володіння особи); інша службова особа, яка бере участь у проведенні обшуку (наприклад, особа, відповідальна за затриманих осіб).

У КПК України чітко закріплено коло суб'єктів, які зобов'язані виконати ухвалу про дозвіл на обшук житла чи іншого володіння особи. Ними є виключно слідчий чи прокурор. Втім, законодавче визначення виконавців обшуку слідчого і прокурора окремими науковцями піддається критиці. Зокрема, на переконання О.С. Старенького, проведення обшуку слідчим, прокурором або органом Національної поліції за дорученням слідчого судді у порядку ст. 166 КПК України призводить не лише до порушення засади змагальності кримінального провадження, але й до можливого розкриття адвокатської таємниці. У зв'язку з цим, на думку автора, такі обшуки повинні проводитися не слідчим і не прокурором як представниками сторони обвинувачення, а органом, який не буде мати ніякого процесуального інтересу в проведенні відповідної процесуальної дії, навпаки, сприятиме здійсненню кримінального провадження, виконуючи доручення слідчого судді (Старенький, 2016: 202). З такою позицією дуже важко погодитися, оскільки обшук є однією зі слідчих (розшукових) дій, проводить які мають право слідчий, прокурор. Якщо, на переконання О.С. Старенького, слідчий, прокурор мають процесуальний інтерес під час обшуку, то, ймовірно, він вважає, що ці суб'єкти мають такий же інтерес під час проведення інших процесуальних дій. Втім, у положеннях ст. 2 КПК України серед завдань кримінального провадження передбачено забезпечення неупередженого розслідування, у ч. 2 ст. 9 КПК України йдеться про обов'язок прокурора, слідчого неупереджено досліджувати обставини кримінального провадження, виявляти як ті обставини, що викривають, так і ті, що виправдовують підозрюваного, а також обставини, що пом'якшують чи обтяжують його покарання, надавати їм належну правову

оцінку та забезпечити прийняття законних і неупереджених процесуальних рішень (Кримінальний процесуальний кодекс України, 2012). Отже, маючи конкретні законодавчі приписи, якими передбачено обов'язок слідчого, прокурора неупереджено здійснювати досудове розслідування, зокрема проводити обшук, ми вважаємо пропозицію науковця про позбавлення слідчого, прокурора права проводити обшук такою, що не відповідає положенням КПК України.

Шляхом вивчення матеріалів кримінального провадження встановлено, що до проведення обшуку слідчі іноді залучають оперативних працівників, тобто проводять їх разом. Крім того, на практиці поширені випадки, коли безпосередньо слідчий або прокурор обшук не проводить, а доручає його проведення оперативним працівникам.

Слід зазначити, що оперативні підрозділи не належать ні до сторін, ні до учасників кримінального провадження (п. п. 19, 25 ч. 1 ст. 3 КПК України). Проте, відповідно до п. 3 ч. 2 ст. 40 КПК України, слідчий уповноважений доручати проведення слідчих (розшукових) дій відповідним оперативним підрозділам. Згідно з ч. 2 ст. 41 КПК України, під час виконання доручень слідчого, дізнавача, прокурора співробітник оперативного підрозділу користується повноваженнями слідчого.

Отже, з одного боку, законодавчі положення чітко визначають коло суб'єктів, які можуть виконати ухвалу про дозвіл на обшук житла чи іншого володіння особи (і ним є виключно слідчий прокурор), а з іншого боку, передбачена можливість доручити проведення будь-яких слідчих (розшукових) дій, без винятку, відповідним оперативним підрозділам.

Отже, слід установити, чи є законною участь оперативних працівників під час обшуку. Зауважимо, що це питання не є однозначним для сприйняття серед науковців. Так, на переконання окремих процесуалістів, саме оперативні працівники допомагають у проведенні обшуку (Часова, 2014: 9). На переконання М.В. Комарової, процесуальна форма взаємодії слідчих та працівників оперативних підрозділів поліції під час проведення обшуку може здійснюватися шляхом створення СОГ або надання доручення і є виключно засобом допомоги слідчим підрозділам у проведенні обшуку. Крім того, авторка рекомендує працівникам слідчих підрозділів під час складання клопотання про проведення обшуку просити суд прописувати бажану участь оперативного співробітника або співробітників (Комарова, 2019: 104, 106).

Вважаємо висловлену позицію науковців про залучення оперативних працівників до проведення обшуку доволі дискусійною. Сьогодні законом чітко визначено, що «ухвала про дозвіл на обшук житла чи іншого володіння особи може бути виконана слідчим чи прокурором» (ч. 1 ст. 236 КПК України), тобто ситуацію можливість виконання ухвали про проведення обшуку, окрім як слідчим, прокурором, законодавець виключив. Втім, всупереч окресленим вимогам на практиці спостерігається дві форми залучення оперативних працівників до обшуку, такі як надання слідчим доручення оперативному підрозділу на проведення обшуку; проведення обшуку слідчим, прокурором разом з оперативними працівниками.

Натомість проаналізовані законодавчі положення щодо піднятого питання свідчать про те, що ані перша, ані друга форми залучення оперативних працівників до обшуку не є законними. Це підтверджує також судова практика. У цьому разі слід навести висновки ККС ВС, викладені у Постанові від 29 січня 2019 р. у справі № 466/896/17. Предметом розгляду у цьому разі була касаційна скарга захисника, в якій він вказував на недопустимість використання як доказу даних протоколу обшуку, проведеного 23 листопада 2016 р. за місцем проживання ОСОБА_1. Як убачається з матеріалів кримінального провадження, «ухвалою слідчого судді Галицького районного суду міста Львова від 10 листопада 2016 р. дозвіл на проведення обшуку у квартирі АДРЕСА_1, було надано слідчому СВ Галицького відділу поліції ГУ НП у Львівській області Кулику І.С., тобто саме Кулик І.С., згідно з умовами дозволу, був уповноважений на проведення зазначеної слідчої дії. Незважаючи на це, обшук у житлі ОСОБА_1 23 листопада 2016 р. фактично був проведений оперативним підрозділом Карпатського управління кіберполіції ГУНП України у Львівській області без участі слідчого Кулика І.С. Надаючи оцінку цим обставинам, апеляційний суд послався на наявність у матеріалах кримінального провадження доручення на проведення обшуку, виданого слідчим на підставі п. 3 ч. 2 ст. 40 КПК відповідному оперативному підрозділу, у зв'язку з чим вказав на законність проведеної слідчої дії. За результатами касаційного розгляду колегія суддів дійшла такого висновку: за змістом ч. 1 ст. 236 КПК виконання ухвали слідчого судді про дозвіл на обшук житла чи іншого володіння особи покладається особисто на слідчого чи прокурора і не може бути доручене в порядку п. 3 ч. 2 ст. 40 КПК відповідним оперативним підрозділам. Задля одержання допомоги з питань, що потребують спеціальних знань, слідчий, прокурор для участі в обшуку мають право запросити спеціалістів, однак це не звільняє їх від обов'язку особистого виконання обшуку. У разі проведення обшуку іншими особами, окрім слідчого чи прокурора, це слід вважати суттєвим порушенням умов обшуку, результати обшуку, згідно з вимогами ст. ст. 86, 87 КПК, не можуть бути використані під час прийняття процесуальних рішень, на них не може посилається суд під час ухвалення обвинувального вироку як на доказ (Постанова Касаційного кримінального суду Верховного Суду, 2019).

Як було вище сказано, на практиці є частими випадки проведення обшуку слідчим, прокурором разом з оперативними працівниками. Втім, така практика, на наше переконання, є незаконною. Слід навести також судові рішення, де вирішувалось підняте питання. Зокрема, 13 липня 2017 р. Гуляйпільський районний суд Запорізької області виніс виправдувальний вирок. У своєму рішенні суд зазначив, що він зобов'язаний визнати таку слідчу дію, як обшук житла та іншого володіння особи, проведений 15 квітня 2016 року слідчою за участю інших осіб, а саме чотирьох оперуповноважених, які не є учасниками кримінального провадження, незаконним, оскільки останній здійснено з порушенням його суттєвих умов, передбачених

ч. 1 ст. 236 КПК України (Вирок Гуляйпільського районного суду Запорізької області, 2017). Визнано неналежним і недопустимим доказом протокол обшуку також у вирокі Переяслав-Хмельницького міськрайонного суду Київської області від 24 січня 2017 р., оскільки цю слідчу розшукову дію слідчий проводив разом із оперуповноваженим (Вирок Переяслав-Хмельницького міськрайонного суду Київської області, 2017).

Правовий аналіз засвідчив, що участь не учасників кримінального провадження (тобто оперативних працівників) у проведенні обшуку житла чи іншого володіння особи є незаконною. Інакше суд визнаватиме, що обшук проведено з порушенням його суттєвих умов, передбачених ч. 1 ст. 236 КПК України.

Отже, всупереч усталеній практиці, яка спостерігається тривалий час, слід відверто визнати, що ані проведення обшуку слідчим, прокурором разом з оперативними працівниками, ані надання слідчим доручення оперативному підрозділу на його проведення не є законними діями, тому варто рекомендувати слідчим, прокурорам відмовитись від окресленої практики, щоб не обмежувати гарантії права осіб на недоторканість житла та не проводити обшуки з порушенням законодавчих вимог.

Розглядаючи питання щодо кола учасників проведення обшуку, особливу увагу маємо приділити аспектам участі захисника підозрюваного, обвинуваченого, а також адвоката особи, щодо якої проводять процесуальну дію. Ці особи відіграють важливу роль у забезпеченні прав, свобод та законних інтересів громадян, надаючи професійну правничу допомогу під час обшуку.

Зауважимо, що у положенні ч. 3 ст. 236 КПК України встановлено обов'язок слідчого, прокурора допустити адвоката, представника до обшуку на будь-якому етапі його проведення. Втім, всупереч закріпленню законодавчим вимогам на практиці іноді спостерігаються випадки недопущення слідчим, прокурором адвоката/захисника до особи-клієнта. На цій проблематиці акцентувала увагу Генеральна прокуратура України, яка у Листі від 22 лютого 2016 р. за № 0416-36 вих-82окв-16 зазначила наявність фактів недопущення адвокатів до участі в проведенні обшуків та інших процесуальних дій. У Листі наголошено на тому, що такі дії органів, які здійснюють досудове розслідування, порушують конституційне право осіб на кваліфікований захист, отже, визнано необхідним невідкладно вжити належних заходів для недопущення фактів незаконної відмови адвокатам брати участь у слідчих та інших процесуальних діях (ГПУ заборонила слідчим відмовляти адвокатам у праві бути присутніми при обшуках, 2016).

Враховуючи негативну практику, що склалася з питань допуску захисників/представників до обшуку, зауважимо таке. Підозрюваному, обвинуваченому необхідно забезпечити право на захист, у тому числі на користування правовою допомогою захисника (ч. 1 ст. 20 КПК України). Зокрема, слідчий, прокурор зобов'язаний забезпечити їм реалізацію права на кваліфіковану правову допомогу з боку обраного ним або призначеного захисника (ч. 2 ст. 20 КПК України). Крім того, відповідно до ч. 5 ст. 46 КПК України, захисник має право брати участь у процесуальних діях, що проводяться за участю підозрюваного, обвинуваченого. Учасникам обшуку надано право користуватися правовою допомогою адвоката або представника. Головне, слідчий, прокурор не має права заборонити користуватися такою допомогою (ч. 3 ст. 236 КПК України). Отже, беручи до уваги окреслену проблематику щодо недопущення захисника до проведення обшуку, слідчі, прокурори мають пам'ятати про наведені законодавчі положення, а також вищенаведену офіційну позицію Генеральної прокуратури України та активно застосовувати її у своїй практиці.

Висновки. Отже, відповідно до законодавчих положень, учасниками обшуку є такі особи, як слідчий, прокурор; потерпілий, підозрюваний, захисник, представник; інші учасники кримінального провадження, зокрема двоє понять; спеціаліст; особи, права та законні інтереси яких можуть бути обмежені або порушені. Обов'язок виконати ухвалу про дозвіл на обшук житла чи іншого володіння особи покладено на слідчого чи прокурора.

Проаналізовано можливість залучення оперативних працівників до обшуку шляхом надання слідчим доручення оперативному підрозділу на проведення обшуку; проведення обшуку слідчим, прокурором разом з оперативними працівниками. Визнано, що всупереч усталеній практиці, яка спостерігається тривалий час, ані перша, ані друга форми залучення оперативних працівників до обшуку не є незаконними.

Акцентовано увагу на проблематиці недопущення адвоката/захисника до проведення обшуку. Констатовано, що такі дії слідчого, прокурора порушують конституційне право особи на захист.

Список використаних джерел:

1. Вегера-Іжевська І.В. Забезпечення права на недоторканність житла чи іншого володіння особи в кримінальному провадженні : дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.09. Харків, 2018. 242 с.
2. Вирок Гуляйпільського районного суду Запорізької області від 13 липня 2017 р., рішення у справі № 315/396/16-к. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/66018385>.
3. Вирок Переяслав-Хмельницького міськрайонного суду Київської області від 24 січня 2017 р., рішення у справі № 373/2562/15-к. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/64267284>.
4. ГПУ заборонила слідчим відмовляти адвокатам у праві бути присутніми при обшуках // Рада адвокатів Київської області : сайт. URL: <http://radako.com.ua/news/gpu-zaboronila-slidchim-vidmovlyati-advokatam-u-pravi-butiprisutnimi-pri-obshukah>.
5. Комарова М.В. Правові й організаційні засади обшуку у кримінальному провадженні : дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.09. Київ, 2019. 256 с.
6. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13 квітня 2012 р. № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/4651-17>.

7. Нечваль А.О. Тактика обшуку в житлі та іншому володінні особи : дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.09. Київ, 2019. 219 с.
8. Постанова Касаційного кримінального суду Верховного Суду від 29 січня 2019 р., рішення у справі № 466/896/17. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/79601140>.
9. Старенький О.С. Отримання доказів захисником у досудовому розслідуванні шляхом застосування тимчасового доступу до речей і документів. *Evropský politický a právní diskurz*. 2016. № 1. С. 199–203.
10. Часова Т.О. Особливості взаємодії слідчих та оперативних підрозділів ОВС під час розслідування злочинів у сфері державних закупівель. *Теорія і практика правознавства*. 2014. Вип. 2 (6). С. 1–13.

References:

1. Vehera-Izhevskaya I.V. (2018). Zabezpechennia prava na nedotorkannist zhytla chy inshoho volodinnia osoby v kryminalnomu provadzhenni [Ensuring the right to inviolability of the home or other property of a person in criminal proceedings]: dys. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.09. Kharkiv. 242 p. [in Ukrainian].
2. Vyrok Huliaipil'skoho raionnoho sudu Zaporizkoi oblasti [The verdict of the Huliaipil district court of the Zaporizhia region] vid 13.07.2017 r., rishennia u spravi № 315/396/16-k. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/66018385> [in Ukrainian].
3. Vyrok Pereiaslav-Khmelnytskoho miskraionnoho sudu Kyivskoi oblasti [Verdict of the Pereiaslav-Khmelnytsky City District Court of Kyiv Region] vid 24.01.2017 r., rishennia u spravi № 373/2562/15-k. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/64267284> [in Ukrainian].
4. HPU zaboronyla slidchym vidmovlyaty advokatam u pravi buty prysutnimy pry obshukakh [The GPU prohibited investigators from denying lawyers the right to be present during searches]. Sait "Rada advokativ Kyivskoi oblasti". URL: <http://radako.com.ua/news/gpu-zaboronila-slidchim-vidmovlyati-advokatam-u-pravi-buti-prisutnimi-pri-obshukah> [in Ukrainian].
5. Komarova M.V. (2019). Pravovi y orhanizatsiini zasady obshuku u kryminalnomu provadzhenni [Legal and organizational principles of search in criminal proceedings]: dys. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.09. Kyiv. 256 p. [in Ukrainian].
6. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy [Criminal Procedure Code of Ukraine]: Zakon Ukrainy vid 13.04.2012 № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/4651-17> [in Ukrainian].
7. Nechval A.O. (2019). Taktyka obshuku v zhytli ta inshomu volodinni osoby [Tactics of search in the home and other property of the person]: dys. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.09. Kyiv. 219 p. [in Ukrainian].
8. Postanova Kasatsiinoho kryminalnoho sudu Verkhovnoho Sudu [Resolution of the Criminal Court of Cassation of the Supreme Court] vid 29.01.2019 r., rishennia u spravi № 466/896/17. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/79601140> [in Ukrainian].
9. Starenkyi O. (2016). Otrymannia dokaziv zakhysnykom u dosudovomu rozsliduvanni shliakhom zastosuvannia tymchasovoho dostupu do rechei i dokumentiv [Obtaining evidence by defense counsel in the pre-trial investigation through the use of temporary access to things and documents]. *Evropský politický a právní diskurz*. № 1. pp. 199–203 [in Ukrainian].
10. Chasova T.O. (2014). Osoblyvosti vzaiemodii slidchykh ta operatyvnykh pidrozdiliv OVS pid chas rozsliduvannia zlochy-niv u sferi derzhavnykh zakupivel [Peculiarities of interaction between investigative and operational subdivisions of the police during the investigation of crimes in the field of public procurement]. *Teoriia i praktyka pravoznavstva*. Vyp. 2 (6). pp. 1–13 [in Ukrainian].